

Majandusaasta aruanne

Nimi	EESTI ADVOKATUUR
Registrinumber	74000027
Aadress	Rävala pst 3, Tallinn 10143
Telefon	+372 662 0665
Faks	+372 662 0677
Elektronpost	advokatuur@advokatuur.ee
Interneti kodulehekülg	www.advokatuur.ee
Majandusaasta algus	01.01.2017
Majandusaasta lõpp	31.12.2017
Audiitor	Grant Thornton Baltic OÜ Aivar Kangust
Lisatud dokumendid	Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Sisukord

Tegevusaruanne 2017.....	3
Bilanss.....	8
Tulude ja kulude aruanne.....	9
Rahavoogude aruanne.....	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	12
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused	12
Lisa 2. Raha ja pangakontod	14
Lisa 3. Nõuded liikmete vastu.....	14
Lisa 4. Riigi õigusabi.....	14
Lisa 5. Sihtfinantseerimine riigi õigusabiks rahvusvahelise kaitse menetluses	14
Lisa 6. Sihtfinantseerimine arengukoostööks.....	15
Lisa 7. Muud lühiajalised nõuded	15
Lisa 8. Ettemaksud teenuste eest	15
Lisa 9. Immateriaalne põhivara	15
Lisa 10. Võlad osutatud riigiõigusabi eest	16
Lisa 11. Võlad töövõtjatele	16
Lisa 12. Maksukohustised	16
Lisa 13. Muud viitvõlad	16
Lisa 14. Tulud.....	17
Lisa 15. Tegevuskulude sihtfinantseerimine	17
Lisa 16. Sihtfinantseeritud projektide otsesed kulud.....	18
Lisa 17. Jagatud auhinnad	18
Lisa 18. Mitmesugused tegevuskulud	18
Lisa 19. Tööjõukulud	19
Lisa 20. Toetused	20
Lisa 21. Muud kulud	20
Lisa 22. Kasutusrent	20
Lisa 23. Tehingud seotud osapooltega	21
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	22
Juhatuse allkirjad 2017. aasta majandusaasta aruandele.....	23

Tegevusaruanne 2017

Sissejuhatus

Eesti Advokatuur on advokaatide omavalitsuslikel põhimõtetel tegutsev kutseühendus õigusteenuse osutamise korraldamiseks era- ja avalikes huvides ning advokaatide kutsealaste õiguste kaitsmiseks. Eesti Advokatuur on avalik-õiguslik juriidiline isik. Oma tegevuses juhindub kutseühendus seadustest, advokatuuri organite õigusaktidest ja headest tavadest, samuti Euroopa Liidu õigusaktidest, CCBE (*The Council of Bars and Law Societies of Europe*) aktidest, mh viimase poolt vastuvõetud eetikakoodeksist Euroopa advokaatidele ning Euroopa õiguskutse tuumpõhimõtete hartast.

Advokatuuri pädevuses on:

- advokatuuri vastuvõtmine ja sealt väljaarvamine;
- järelevalve advokatuuri liikmete kutsetegevuse ja kutse-eetika nõuete täitmise üle;
- järelevalve Eestis tegutsevate välisriigi advokaatide kutsetegevuse ja kutse-eetika nõuete täitmise üle;
- advokaatide täiendusõppe korraldamine;
- riigi õigusabi osutamise korraldamine ning oma liikmete kaudu riigi õigusabi osutamise tagamine;
- advokatuuri vara valitsemine;
- advokaatide muude kutseküsimuste lahendamine.

Advokatuuri struktuur

Advokatuur tegutseb oma organite kaudu. Advokatuuri organid on üldkogu, esimees, juhatus, revisjonikomisjon, aukohus ja kutsesobivuskomisjon. Advokatuuri kõrgeim organ on üldkogu, kuhu kuuluvad kõik advokatuuri liikmed.

Põhjalikum ülevaade kõigi organite tegevusest on esitatud advokatuuri 2017. aasta aastaraamatus.

Advokatuuri juhatuse otsusega on loodud ja tegutsesid 2017. aastal kümme teemakomisjoni:

- Eetika- ja metoodikakomisjon
- Põhiõiguste komisjon
- Äriõiguse komisjon
- Perekonnaõiguse komisjon
- **Riigi õigusabi komisjon**
- **Intellektuaalse omandi ja IT-õiguse komisjon**
- **Maksejõuetusõiguse komisjon**
- **Maksuõiguse komisjon**
- Tööõiguse komisjon
- Konkurentsioõiguse komisjon

19. septembril 2017. a moodustati haldusõiguse komisjon. Komisjoni esimeheks valiti vandeadvokaat Ene Soop.

Põhjalikud ülevaated komisjonide tegevusest on esitatud advokatuuri 2017. aasta aastaraamatus.

Advokatuuri liikmeskond

Seisuga 31.12.2017. a oli Eesti Advokatuuris 1028 liiget, neist:

- vandeadvokaate 656
- vandeadvokaadi vanemabisid 83
- vandeadvokaadi abisid 284
- assotsieerunud liikmeid 5

Seisuga 31.12.2017 oli 212 advokaati, kelle liikmesus advokatuuris oli peatatud erinevatel põhjustel (õppima asumine, suundumine avalikku teenistusse, rasedus- ja sünnituspuhkusele suundumine jm advokatuuriseaduses sätestatud alused).

Advokatuuri liikmetest oli seisuga 31.12.2017 naised 47% ning mehi 53%.

AdvS § 26 lõike 3¹ alusel võeti esmakordselt advokatuuri vastu uus liige. Antud sätte kohaselt võib vandeadvokaadina advokatuuri liikmeks võtta isiku, kes on vähemalt kolm aastat tegutsenud kohtunikuna, kohtunikuna Euroopa Kohtus, Euroopa Inimõiguste Kohtus või Euroopa Liidu Üldkohtus, õiguskantslerina või prokurörina, välja arvatud abiprokurörina. 13.06.2017 viis juhatus läbi vestluse liikmekandidaadi Martin Hirvojaga, mille tulemusel võeti Martin Hirvoja vandeadvokaadina Eesti Advokatuuri liikmeks vastu.

Emeriitadvokaadi kutsenimetuse anti 2017. aastal Henn Eemoisile.

Advokatuuri juhtimine

2017. aastal jätkas advokatuuri juhatus tegutsemist 2016. aastal ametisse valitud koosseisus. Kuni 14.08.2017 täitis juhatuse liikme kohuseid juhatuse asendusliige Kirsti Pent. Seisuga 14.08.2017 taastati vandeadvokaat Katrin Orava liikmesus Eesti Advokatuuris ning antud kuupäevast taastusid ka Katrin Orava volitused Eesti Advokatuuri juhatuse liikmena.

2017. aastal toimus 27 juhatuse istungit, sh 4 elektroonilist istungit. Istungitel olid päevakorras advokatuuri kui kutseorganisatsiooni igapäevatööd puudutavad küsimused, advokaadi kutse-eeskriitika põhimõtete järgimine kutsetegevuses, advokatuuri puudutavate eelnõude ja seadusloome küsimused ning riigi õigusabi korraldamisega seotud küsimused.

16.05.2017 toimus advokatuuri juhatuse väljasõiduistung Pärnus, mis andis juhatusele võimaluse otse suhelda Pärnu piirkonna advokaatidega. Väljasõiduistungite pidamist Tallinnast väljaspool jätkatakse ka edaspidi, 2018. a on juhatusel plaanis külastada Ida-Viru piirkonna advokaate.

2017. a toimusid advokatuuri juhatusel järgmised kohtumised:

- 18.04.2017 advokatuuri aukohtu liikmetega;
- 04.05.2017 advokatuuri kutsesobivuskomisjoni liikmetega eksamikorralduse ning eksamitulemuste vaidlustamiste teemal;
- 2.03.2017 Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja juhtkonnaga;
- 20.04.2017 Riigiprokuratuuri juhtkonnaga;
- 29.05.2017 Notarite Koja eestseisusega;

- 15.02.2017 ja 05.05.2017 Justiitsministeeriumiga arutamaks riigi õigusabi tasumäärade suurendamist ning muid advokatuuri puudutavaid küsimusi.

II poolaastal jätkus töö advokatuuri arengukava, eetikakoodeksi kommentaaride ning advokatuuri puudutavate eelnõudega (karistatud isikute ametisse lubamise VTK, vabakutsetega ja riigi ülesannete kokkutõmbamisega seotud VTK, advokaatide julgeolekukontrolli blankettide muudatus).

Kvaliteedijuhtimisest advokatuuris

2017. aastal lõppes Eesti Advokatuurile standardi ISO 9001:2008 alusel väljastatud kvaliteedijuhtimise sertifikaat. 23.08.2017 läbi viidud Bureau Veritase välisauditi käigus hinnati Eesti Advokatuuri juhtimissüsteem vastavaks ISO 9001:2015 standardi nõuetele ning väljastati selle alusel sertifikaat kehtivusega kuni 25.08.2020. a.

Advokatuuri kvaliteedijuhtimise tunnistus ehk AKT väljastati 2017. aastal järgmistele büroodele:

- LEADELL Pilv Advokaadibüroo (väljastatud 10.01.2017);
- Advokaadibüroo Sirel & Partnerid (väljastatud 21.03.2017);
- Advokaadibüroo RASK (väljastatud 02.05.2017);
- Advokaadibüroo COBALT (väljastatud 13.06.2017);
- NJORD Advokaadibüroo (väljastatud 25.07.2017).

2017. a lõpus viidi Eesti Advokatuuri kantseleis Baltic Computer Systems AS'i poolt läbi IT-audit, mille käigus anti hinnang infosüsteemi käideldavusele, toodi välja IT-valdkonna turvariskid ning hinnati infosüsteemi vastavust IT-valdkonna headele tavadele. Auditi tulemusena esitati ettepanekud nii võimalikeks lähiajal tehtavateks parendustöödeks kui ka pikemal ajaperioodil tehtavateks arendusteks.

Tunnustused

Advokatuuri teenetemedal anti 2017. a vandeadvokaat Sten Luigale.

Aasta advokaadi aunimetuse pälvisid 2017. aastal:

1. ühiskondliku tegevuse kategoorias vandeadvokaat Jüri Raidla;
2. kutsetegevuse kategoorias vandeadvokaat Paul Keres;
3. vabatahtliku tegevuse kategoorias vandeadvokaadi vanemabi Helen-Lumelille Tomberg.

Koostöö Lastekaitse Liiduga

Eesti Advokatuuri ja MTÜ Lastekaitse Liit koostööprojekti „Hea nõu lastega peredele“ (alates 01.06.2010) raames nõustati 2017. a tasuta 154 abivajat.

Aastate jooksul on advokaadid tasuta nõustanud üle 1250 inimese. Nõustamised toimuvad eesti ja vene keeles Lastekaitse Liidu büroos eelregistreerimisega iga nädala kolmapäeval ning nõustamine on kõikidele tasuta. Nõustamise teemad on perekonnaõigust puudutavad küsimused, lapse õigused, laste õigused suhetes vanematega, vanemate kohustused suhetes lastega, erinevad peremudelid – õigused ja kohustused, üksikvanema õigused, hooldus, eestkosted, lapsendamine.

Nõustamine hõlmab perekonnaõigusega otseselt seonduvaid õigusvaldkondi, näiteks pärimisõigust. Nõustamisel tutvustatakse ka riigi õigusabi kasutamise võimalusi ning vajadusel abistab advokaat

abitaotluste vormistamisel. Kõige enam vajavad pered nõu hooldusõiguse, suhtluskorra ja elatise teemadel. Lisaks tasuta nõustamistele Tallinnas on loodud Skype sillad Hiiumaa ja Sillamäega Lastekaitse Liidu kohalike liikmesorganisatsioonide vahendusel.

Jätkuvalt panustatakse seminaride ja õppepäevade korraldamisse kohalike omavalitsuste sotsiaal- ja lastekaitsetöötajatele (seminar nimetusega „Samal poolel - lapse poolel“). Jätkatakse nõuandvate artiklite kirjutamist Lastekaitse Liidu ajakirjas „Märka Last“.

Muudatused täiendusõppes

2017. aastal võttis advokatuur kasutusele täiendusõppes veebiseminaride formaadi. Veebiseminarid võimaldavad osaleda koolitusel reaalajas ja saada selle eest täiendusõppe punkte. Koolitused salvestatakse ning on järelvaadatavad.

CCBE liikmesriigid allkirjastasid 2017. a memorandumi tunnustamaks põhimõtet, mille kohaselt saab CCBE-sse kuuluva liikmesriigi advokatuur täiendusõppena arvesse võtta ka neid koolitusi, mille advokaat on läbinud teises liikmesriigis.

Õigusrobotika konkurs

Eesti Advokatuuri ja Tartu Ülikooli koostöös toimus 2017. a kevadel õigusrobotika konkurs, mille eesmärk oli leida tehnilisi lahendusi õigusnormide kiiremaks leidmiseks seadustest, kohtulahenditest ja muudest õigusallikatest. Konkursile laekus kokku viis tööd, millest finaali pääsesid kolm. Konkursi toetajate esindajatest koosnev žürii otsustas välja anda 6000 euro suuruse peaaühinna ja kaks 2000 euro suurust ergutuspreemiat.

Õigusrobotika konkursi auhinnafondi rahastasid lisaks Eesti Advokatuurile Tartu Ülikooli IT-õiguse programm, Riigi Infosüsteemide Amet, Advokaadibüroo Derling, NJORD Advokaadibüroo ja AS Nortal.

Peaaühinna pälvis meeskond, millesse kuulusid tehisintellekti arendusega tegelev ettevõtja Roland Pihlakas, Tartu Ülikooli juuratudeng Margot Maksing ja Tallinna Tehnikaülikooli IT-tudeng Mirell Krain. Võidumeeskonnas osalesid veel Mario Sepp ja Vahur Onton.

Tulud, kulud, tulem ja peamised finantssuhtarvud

Eesti Advokatuur ei ole kasumit taotlev organisatsioon. Põhilises osas moodustub advokatuuri eelarve advokaatide liikmemaksudest. 2017. aastal oli tulu liikmemaksudest 531 tuhat eurot.

Võrdlevalt kahe viimase kahe aasta advokatuuri liikmemaksudest saadava tulu kasvu suhtarvud:

	2017	2016
Tulu kasv advokatuuri liikmete liikmemaksudest (%)*	2,5	2,3

Tulu liikmemaksudest suureneb tänu liikmeskonna kasvule ja kvalifikatsiooni muutumisele. Liikmemaks on püsinud muutumatuna 2008. aastast ja on 60,72 eurot kuus vandeadvokaatidel ning 47,93 eurot kuus vandeadvokaatide abidel.

Tulenevalt riigi õigusabi seadusest on Eesti Advokatuuri üheks töövaldkonnaks vähekindlustatud isikutele riigi õigusabi osutamise korraldamine, neile advokaatide määramine, õigusabi osutanud advokaadibüroodele tasu väljamaksmine ja arvestus selle üle. 2017. aastal eraldati riigieelarvega õigusabi osutavate advokaatide tasustamiseks ja avalik-õiguslike ülesannete täitmiseks kokku 3 760 tuhat eurot (2016. aastal 3 898 tuhat eurot). Riigi õigusabi ostutati 2017. aastal mahus 3 380 tuhat eurot (2016. aastal 3 605 tuhat eurot). Riigi õigusabi osutamise korraldamiseks kulus advokatuuril 260 tuhat eurot (2016. aastal 274 tuhat eurot).

Võrdlevalt kahe viimase aasta osutatud riigi õigusabi kasvu suhtarvud:

	2017	2016
Osutatud riigi õigusabi kasv (+), kahanemine (-) (%)*	-6,2	0,02

Kutseühenduse tegevuse seisukohalt oluline finantssuhtarv on lühiajaliste kohustiste kattekordaja, mis näitab käibevarade suhet lühiajalistesse kohustistesse:

	2017	2016
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja (kordades)*	1,7	1,6

* Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

- Tulu kasv liikmemaksudest (%) = (tulu liikmemaksudest 2017 – tulu liikmemaksudest 2016)/ tulu liikmemaksudest 2016 * 100
- Osutatud riigi õigusabi kasv (+), kahanemine (-) = (osutatud riigi õigusabi 2017 – osutatud riigi õigusabi 2016)/ osutatud riigi õigusabi 2016 * 100
- Lühiajaliste kohustiste kattekordaja (kordades) = käibevara/lühiajalised kohustised

Personal

Eesti Advokatuuri liikmed tegutsevad läbi äriühingute (advokaadibüroode) ega ole advokatuuri töötajad. Advokatuuris töötas 2017. aasta detsembrikuu seisuga 12 koosseisulist töötajat ning lisaks advokatuuri esimees ja aseesimees, kellede põhitöökoht on advokaadibüroos. Advokatuuri organite (juhatuse, aukohtu, kutseobivuskomisjoni ja revisjonikomisjoni) advokaatidest liikmetele on 2017. aastal makstud hüvitist advokatuuri töös osalemise eest. Kogu palgakulu 2017. aastal oli 302 tuhat eurot, mis jaotub vastavalt (tuh / €):

Koosseisuliste töötajate, esimehe ja aseesimehe palk	222
sh esimees	12
sh aseesimees	9
Lepinguline töö advokatuuri huvides	6
Puhkusetasud	27
Koondamishüvitis	3
Lisatasud ja organite liikmete hüvitised	44

Bilanss

Varad	Lisa	31.12.2017	31.12.2016
Käibevara			
Raha ja pangakontod	2	689 573	574 039
Nõuded ja ettemaksud			
Nõuded liikmete vastu	3	32 338	33 138
Nõuded riigieelarvest õigusabiks	4		37 751
Muud lühiajalised nõuded	7	6 038	708
Ettemaksud teenuste eest	8	16 385	6 053
Kokku		54 761	77 650
Käibevara kokku		744 334	651 689
Põhivara			
Immateriaalne põhivara			
Tarkvara		11 386	29 895
Kokku	9	11 386	29 895
Vara kokku		755 720	681 584
Kohustised ja netovara		31.12.2017	31.12.2016
Kohustised			
Võlad ja ettemaksud			
Võlad tarnijatele		8 999	4 048
Võlad advokaadibüroodele osutatud riigi õigusabi eest	4;5;10	206 439	241 631
Võlad töövõtjatele	11	14 896	16 081
Maksuvõlad	12	38 067	0
Saadud ettemaksud liikmemaksude eest		772	265
Muud viitvõlad	13	1 599	0
Kokku		270 772	262 025
Sihtfinantseerimine			
Sihtfinantseerimise kohustus rahvusvahelise kaitse menetluseks	5	95 785	138 758
Sihtfinantseerimise kohustus õigusabiks	4	81 826	0
Kokku		177 611	138 758
Lühiajalised kohustised kokku		448 383	400 783
Netovara			
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem		280 801	255 407
Aruandeaasta tulem		26 536	25 394
Netovara kokku		307 337	280 801
Kohustised ja netovara kokku		755 720	681 584

Tulude ja kulude aruanne

Tulud	Lisa	2017	2016
Annetused ja toetused	14	3 652 081	3 882 100
Tulu liikmemaksudest	14	530 896	517 781
Muud tegevustulud	14	19 370	12 200
Muud tulud	14	6 595	20
Tulud kokku		4 208 942	4 412 101
Riigi õigusabi kulud advokaatidele	4;14	3 380 422	3 605 099
Sihtfinantseeritud projektide otsesed kulud	16	48 973	55 339
Jagatud auhinnad	17	2 501	0
Mitmesugused tegevuskulud	18	316 542	280 842
Tööjõukulud			
Palgakulu		301 590	311 314
Sotsiaalmaksud		101 740	104 143
Tööjõu kulud kokku	19	403 330	415 457
Toetused	20	12 170	11 671
Kulum	9	18 509	18 509
Muud kulud	21	18	24
Kulud kokku		4 182 465	4 386 941
Põhitegevuse tulem		26 477	25 160
Finantstulud ja – kulud			
Intressikulu			-357
Intressitulud		59	591
Finantstulud ja – kulud kokku		59	234
Aruandeaasta tulem		26 536	25 394

Rahavoogude aruanne

	Lisa	2017	2016
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem		26 477	25 160
Põhivara kulum	9	18 509	18 509
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		22 889	381 335
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		47 600	-163 088
Kokku rahavood põhitegevusest		115 475	261 916
Rahavood investeerimistegevusest			
Saadud intressid		59	591
Makstud intressid			-357
Kokku rahavood investeerimistegevusest		59	234
Kokku rahavood			
		115 534	262 150
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses			
		574 039	311 889
Raha ja raha ekvivalentide muutus			
		115 534	262 150
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2	689 573	574 039

Netovara muutuste aruanne

	Tulem	Netovara kokku
Saldo 31.12.2015	255 407	255 407
Aruandeperioodi tulem	25 394	25 394
Saldo 31.12.2016	280 801	280 801
Aruandeperioodi tulem	26 536	26 536
Saldo 31.12.2017	307 337	307 337

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Üldpõhimõtted

Eesti Advokatuuri 2017. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti finantsaruandluse standardi kohaselt, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele ning mille nõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täpsustab raamatupidamise seaduse § 34 lõike 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus.

Majandusaasta algas 1.jaanuaril 2017 ja lõppes 31.detsembril 2017. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Finantsvara ja –kohustised

Finantsvaraks loetakse raha, nõudeid ostjate vastu ja muid lühiajalisi nõudeid. Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühiajalisi võlakohustisi.

Finantsvara ja –kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustisega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Finantskohustisena on lühiajaliste laenukohustise all kajastatud krediitkaardi jäägi kohustis.

Raha ja raha ekvivalentid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse raha pangas. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid põhitegevusest kaudsel meetodil. Saadud intressid ja makstud intressid on kajastatud investeerimistegevuse rahavoo koosseisus.

Nõuded ostjate vastu

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Immateriaalse põhivara ja väikevara arvestus

Immateriaalse põhivara hulka kuuluvad litsentsid, kasutusõigused, tarkvara ja muud füüsilise substantsita varad, mida kutseühendus kasutab teenuste osutamisel või halduseesmärkidel ja kavatseb kasutada pikema perioodi jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus on alates 25000 eurost. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis selle soetusmaksumuses,

millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara kulumimäär on 20%, kasuliku eaga 5 aastat.

Väikevara on väheväärtuslik vara, mille soetusmaksumus on kuni 10000 eurot. Väikevara kantakse kulusse soetamise hetkel. Raamatupidamises peetakse väheväärtusliku, pika kasutuseaga väikevarade arvestust bilansiväliselt.

Tulude arvestus

Tulu advokatuuri liikmete liikmemaksudest kajastatakse tekkepõhiselt, see on tuluna perioodis, mille eest liikmemaksud on arvestatud. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta. Tulud kajastatakse siis kui tulude laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Distsiplinaarkaristusena määratud rahatrahvid kajastatakse tuluna tekkepõhiselt määramise kuupäeval, seejuures võetakse trahvid tuluna arvele ainult juhul, kui tulu laekumine hinnatakse tõenäoliseks. Vastasel juhul kajastatakse trahvid kuni laekumiseni bilansiväliselt.

Valuutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja –kohustised

Eesti Advokatuuri arvestuse ühikuks on euro. Valuutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro. Valuutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanga valuutakursid.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbelisi ja teatud tingimustega seotud toetusi tegevuskulude katteks. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset. Tegevuskulude sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisulisi tagasinõude või laekumata jäämise riske; kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel. RTJ 14 alusel kajastatakse sihtotstarbeliste auhindade jagamiseks laekunud toetused tuluna samal perioodil, kui tehakse otsus vastavate auhindade väljamaksmiseks, kajastades samal hetkel väljamakstavad auhinnad kuluna.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil, kus on kajastatud põhitegevusega seotud nõuete muutused ning lühiajaliste kohustiste saldode muutused.

Rendiarvestus

Kapitalirendina käsitletakse rendilepinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muid rendilepinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulude ja kulude aruandes kuluna.

Lisa 2. Raha ja pangakontod

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Arvelduskontod	689 573	574 039
Kokku	689 573	574 039

Lisa 3. Nõuded liikmete vastu

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Laekumata liikmemaksud	32 338	33 138
Kokku	32 338	33 138

Lisa 4. Riigi õigusabi

(eurodes)

	2017	2016
Riigi õigusabi vahendite jääk aasta alguses	-37 752	-311 618
Riigieelarveline eraldis õigusabiks aruandeaastal	3 500 000	3 624 334
VV reservist raha eraldamine	0	254 632
Advokaadibüroode poolt osutatud riigi õigusabi aruandeaastal (lisa 14)	- 3 380 422	- 3 605 099
<i>sh 31.12. seisuga advokaadibüroodele välja maksmata riigi õigusabi arved (lisa 10)</i>	<i>195 304</i>	<i>237 069</i>
Riigi õigusabi vahendite jääk aasta lõpus	81 826	-37 751

Lisa 5. Sihtfinantseerimine riigi õigusabiks rahvusvahelise kaitse menetluses

(eurodes)

	2017	2016
Aasta alguse saldo	138 758	196 306
Sihtfinantseerimine riigi õigusabiks rahvusvahelise kaitse menetluses	199 734	199 734
<i>sellest 31.12. seisuga saadud sihtfinantseerimise eraldis</i>	<i>199 734</i>	<i>199 734</i>
Advokaadibüroode poolt osutatud riigi õigusabi rahvusvahelise kaitse menetluses aruandeaastal (lisa 16)	-42 973	-56 696
Projektiga seotud tööjõukulud	0	-852
<i>sh 31.12. seisuga advokaadibüroodele välja maksmata arved (lisa 10)</i>	<i>11 135</i>	<i>4 562</i>
Sihtfinantseerimise jääk riigi õigusabiks rahvusvahelise kaitse menetluses aasta lõpus	95 785	138 758

Lisa 6. Sihtfinantseerimine arengukoostöök

(eurodes)

	2017	2016
Aasta alguse saldo	0	11 440
Moldova arengukoostöö sihtfinantseerimise projekti maksumus	0	22 700
Aruandeaastal projektiga seotud kulud (lisa 16)	0	- 6 632
Sihtfinantseerimise nõude vähenemine	0	- 2 270
Sihtfinantseerimise ülejäägi tagasikanne	0	- 2 538
Moldova arengukoostöö sihtfinantseerimise jääk aasta lõpus	0	0

Lisa 7. Muud lühiajalised nõuded

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Liikmetega seotud nõue	6 000	623
Töövõtjatega seotud nõuded	38	85
Kokku	6 038	708

Lisa 8. Ettemaksed teenuste eest

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Ettemakstud rahvusvahelised liikmemaksud	10 314	0
Ettemakstud üür (deposiit)	4 994	4 994
Ettemakstud perioodika	1 077	1 059
Kokku	16 385	6 053

Lisa 9. Immateriaalne põhivara

(eurodes)

	Tarkvara	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2016		
Soetusmaksumus	92 544	92 544
Akumuleeritud kulum	-62 649	-62 649
Jääkmaksumus	29 895	29 895
2017. a toimunud muutused		
Amortisatsioonikulu	-18 509	-18 509
Saldo seisuga 31.12.2017		
Soetusmaksumus	92 544	92 544
Akumuleeritud kulum	-81 158	-81 158
Jääkmaksumus	11 386	11 386

Lisa 10. Võlad osutatud riigiõigusabi eest

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Advokaadibüroodele osutatud riigi õigusabi eest (lisa 4)	195 304	237 069
Advokaadibüroodele osutatud riigi õigusabi eest rahvusvahelise kaitse menetluses (lisa 5)	11 135	4 562
Kokku	206 439	241 631

Lisa 11. Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Puhkusereserv	14 896	16 081
Kokku	14 896	16 081

Lisa 12. Maksukohustised

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Sotsiaalmaks	19 629	0
Kinni peetud füüsilise isiku tulumaks	11 632	0
Töötuskindlustuse maks	1 264	0
Kogumispensioni maks	1 012	0
Ettevõtte tulumaks	4 530	0
Kokku	38 067	0

Lisa 13. Muud viitvõlad

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Aruandev isik	1 599	0
Kokku	1 599	0

Lisa 14. Tulud

(eurodes)

	2017	2016
Annetused ja toetused kokku	3 652 081	3 882 100
tulu riigieelarvest õigusabiks (lisa 4)	3 380 422	3 605 099
tulu riigieelarvest tegevuskulude sihtfinantseerimiseks (lisa 15)	222 686	217 019
tulu arengukoostöö projekti sihtfinantseerimiseks (lisa 6;16)	0	6 632
tulu riigieelarvest stipendiumite sihtfinantseerimiseks (lisa 16)	0	-4 198
tulu riigi õigusabiks rahvusvahelise kaitse menetluses (lisa 5;16)	42 973	57 548
tulu sihtotstarbeliselt jagatud auhinnafondist (lisa 16)	6 000	0
Liikmetelt saadud tasud	530 896	517 781
Muud tegevustulud	19 370	12 200
tulu korduseksamil osalemise eest	7 200	3 480
tulu koolitusteenusest	6 300	5 900
tulu kvaliteedijuhtimise tunnistuse väljaandmisest	5 750	2 760
tulu liikmetunnistuste müügist	120	60
Muud tulud	6 595	20
tulu aukohtu otsuse alusel	6 000	0
tulu väikevara müügist	305	0
hüvitised tarnijatelt	250	0
menetlustulu	40	20
Kokku	4 208 942	4 412 101

Lisa 15. Tegevuskulude sihtfinantseerimine

(eurodes)

	2017	2016
Riigieelarveline eraldis avalik-õigusliku ülesande täitmiseks	222 686	217 019
s.o. riigi õigusabi osutamise korraldamiseks (lisa 14)		
Eraldise kasutamine		
palgakulu (sh sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks)	173 703	167 760
rendi- ja kommunaalkulud	36 788	37 413
kantselei- ja halduskulud	10 817	10 525
Liivalaia tn kohtumaja ruumi üüriga seotud kulud	1 378	1 321
Kokku	222 686	217 019

Lisa 16. Sihtfinantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2017	2016
Moldova arengukoostöö projekti kulud (lisa 6;14)	0	2 841
Ida-Viru arengukava stipendiumifondi kulu (lisa 14)	0	-4 198
Riigi õigusabi kulud rahvusvahelise kaitse menetluses (lisa 5;14)	42 973	56 696
Õigusrobotika konkursi auhinnafond (lisa 14)	6 000	0
Sihtfinantseeritud projektide otsesed kulud	48 973	55 339
Moldova arengukoostöö projekti tööjõukulud (lisa 6;14)	0	3 791
Riigi õigusabi tööjõukulud rahvusvahelise kaitse menetluses (lisa 5;14)	0	852
Sihtfinantseeritud projektide tööjõukulud		4 643
Kokku	48 973	59 982

Lisa 17. Jagatud auhinnad

(eurodes)

	2017	2016
Õigusrobotika konkursi auhinnafond	2 501	0
Kokku	2 501	0

Lisa 18. Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2017	2016
Üür	52 892	52 966
Elekter ja küte	4 245	5 169
Kommunaalkulud	5 382	5 405
Side- ja kommunikatsioonikulud	3 785	3 588
Esinduskulud, trükised	581	1 301
Meediakulud	28 388	16 800
Kantselei inventar ja remont	17 669	246
Liivalaia kohtumaja ruumi inventar ja kulud	1 746	1 687
Koolitus- ja kutsekvalifikatsioonikulud	22 058	20 773
Advokaadieksami korraldamisega seotud kulud	8 107	4 916
Lähetuskulud	9 762	15 991
Majapidamis-, administreerimis- ja bürootarvete kulud	7 162	7 370
IT tarkvara ja hoolduskulud	5 559	6 513
Üldkogukulud	15 065	14 578
Liikmete andmebaasi arenduskulud	910	261
Täiendusõppe infosüsteemi arenduskulu	6 250	10 644

TVT andmebaasi süsteemi majutus- ja sertifikaadikulud	574	1 148
Eksamikeskkonna arendus- ja hoolduskulud	1 470	1 848
Find-A-Lawyer arendus advokaatide andmebaasis	0	576
Rahvusvahelised liikmemaksud	10 461	10 323
Nõustamiskulud; rahulolu küsitlus	0	2 520
ISO kvaliteedijuhtimise kulud	1 800	1 252
Kvaliteedijuhtimise sertifikaadi väljastamise kulud	510	490
Tõlkekulud	216	380
Kohtukulud	1 638	3 555
Kodulehe arendus ja hoolduskulud	1 171	2 944
Vastuvõtukulud	50 054	46 406
Erisoodustused	9 051	6 249
Kulutused kingitustele ja annetustele	4 115	5 382
Maksudkulud	18 150	15 229
Tööjõu otsingukulud	1 688	215
Muud	26 083	14 117
Kokku	316 542	280 842

Lisa 19. Tööjõukulud

(eurodes)

	2017	2016
Koosseisuliste töötajate palgakulu	222 328	231 474
Puhkusetasud	26 553	24 340
Haiguhüvitis	0	86
Lepinguline tasu töö eest advokatuuri huvides	5 772	6 483
Lisatasud ja preemiad	43 907	44 804
Koondamishüvitis	3 030	0
Sotsiaalmaksud	101 740	103 627
Sihtfinantseeritud projektide tööjõukulud (lisa 16)	0	4 643
Kokku	403 330	415 457
Aasta keskmine töötajate arv	12	12

Lisa 20. Toetused

(eurodes)

	2017	2016
Pensionäride toetus	4 500	4 000
Juubilaride toetus	4 650	5 250
Üliõpilaste stipendium	0	-399
34. Eesti õigusteadlaste päevade toetus	0	2 500
SA Iuridicum toetus põhiseaduse 25. aastapäevaks	1 000	0
Lastekaitse Liit, seminari „Samal poolel-lapse poolel“ toetus	1 000	0
Eesti Reservohvitseride Kogu toetus	700	0
Harjutuskohtu Seltsi toetus	320	320
Kokku	12 170	11 671

Lisa 21. Muud kulud

(eurodes)

	2017	2016
Kahjum valuutakursi muutustest	18	24
Kokku	18	24

Lisa 22. Kasutusrent

(eurodes)

	2017	2016
Üüripinnad	53 567	53 021
Koopiamasina kasutusrent	1 037	173
Kasutusrendikulu kokku	54 604	53 194

Eesti Advokatuur rentis aruandeperioodil kasutusrendi tingimustel kontoripinda. Kontoripinna üürileping on tähtajaline ja kehtib:

- III korrusel kuni 31.12.2018. a.
- IV korrusel kuni 31.12.2018. a.

Eesti Advokatuur üürib allüüri tingimustel pinda Liivalaia 24 asuval kinnistul. Üürileping on tähtajaline ja kehtib 15.07.2018. a.

Eesti Advokatuur rendib kasutusrendi tingimustel koopiamasinat. Leping on tähtajaline ja kehtib 31.10.2018. a.

Lisa 23. Tehingud seotud osapooltega

Kõik ostetud teenused advokatuuri liikmetega seotud äriühingutelt on tehtud juhatuse poolt kooskõlastatud hindadega. Kõik advokatuuri liikmed on maksnud üldtingimustel liikmemaksu ja tasunud koolituste eest.

Vastavalt olulisusele on Eesti Advokatuuri aastaaruande koostamisel loetletud seotud osapoolteks:

- tegevjuhtkonda;
- eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

	2017	2016
Juhatuse liikmetega seotud ettevõtete poolt osutatud riigi õigusabi tasu ja kulud	72 442	53 056
Juhatuse liikmetega seotud ettevõtte lähetuskulud	0	338
Juhatuse liikmetega seotud ettevõtte poolt osutatud teenuse kulud	0	3 348
Kokku	72 442	56 742

	31.12.2017	31.12.2016
Kohustised juhatuse liikmetega seotud ettevõtetele osutatud riigi õigusabi eest	1 500	0
Nõuded juhatuse liikmetega seotud ettevõtete vastu liikmemaksude osas	1 230	3 410
Kokku	2 730	3 410

Seotud isikute tööjõu- ja hüvitisekulu

	2017	2016
Tegevjuhtkonna tööjõu- ja hüvitisekulu koos sotsiaalmaksudega	103 402	107 021
Kokku	103 402	107 021

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Juhatuse allkirjad 2017. aasta majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud ja kinnitanud 2017. aasta raamatupidamise aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest. Juhatus on aastaaruande üldkogule esitamiseks heaks kiitnud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Esimees

Hannes Vallikivi

/allkirjastatud digitaalselt/

Aseesimees

Jaanus Tehver

/allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse liige

Maivi Ots

/allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse liige

Indrek Sirk

/allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse liige

Imbi Jürgen

/allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse liige

Toomas Vaher

/allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse liige

Katrin Orav

/allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse liige

Karina Lõhmus-Ein

/allkirjastatud digitaalselt/

Juhatuse liige

Madis Päts